

Loven af 11te Februar 1863 meget vel kunde have været benyttet til at give disse Laanekontorer de samme Fritagelser, som ere tilstaaede Bankerne, idet de ligesaa gjerne som mange af de andre Banker kunde benytte dette Navn og altsaa kalde sig Laanebanker. Det er ikke bestemt, hvor stor den Sum skal være, som en Forening skal laane ud for at kunne kalde sig en Bank, og altsaa vilde Indenrigsministeriet ved en velvillig Fortolkning af den nævnte Lov have kunnet give Laanekontorerne samme Retigheder som Bankerne. Da den ærede Indenrigsminister imidlertid mener, at Rigsdagens Bifald behøves, kan jeg finde det ganske rigtig, at han har søgt det, og jeg har Intet at indvende imod, at Begunstigelsen tilstaaes de her ommeldte Laanekontorer, der oprettes af Selskaber eller af Mænd, der træde sammen i det Siemed, som virkelig kan dokumenteres at gaae ud paa mod en rimelig Rente at give Laan til Trængende, men derimod mener jeg, at det er høist farligt at indlade sig paa at tilstaae enkelte Personer saadanne Undtagelser fra den almindelige Lovgivning. Det er at komme ind paa et System, som vi i alle andre Retninger have søgt at komme bort fra, og det er tillige hyderst farligt, hvad dette enkelte Tilfælde angaar; thi det er ikke vel muligt at forvise sig om, at en privat Mand overholder de Regler, som han maaskee angiver for Ministeriet at ville følge. Vil en Mand gjøre Godt med sine Penge, kan han jo indrette sig saaledes, at han kan betale disse 4 eller 8 Skilling og endda staae sig godt ved Forretningen, og vil han ikke gjøre Godt, bør Begunstigelsen heller ikke tilstaaes ham. I det Hele kommer det ikke saameget an paa Rentens Størrelse som paa den øvrige Fremfærd, der vises fra Kreditors Side; det kan gjerne være, at der paa et Steed kun kræves en moderat Rente, medens der dog vises en saa haard Fremfærd imod dem, der laane, at de ere mere ilde tjente dermed, end om de havde givet flere Procent. Jeg mener altsaa, at denne Bestemmelse i Loven ikke fortjener Bifald. Hvis man antager, at der er Trang til, at ogsaa enkelte Personer erholde Begunstigelse i denne Retning, saa vil jeg hellere gaae ind paa at fritage alle smaa Laan f. Ex. indtil 25 Rd. for

Stempelafgift, hvad enten der gives Pant derfor eller ikke. Derved vilde man have naaet Alt, hvad man tilsigter ved denne Lov; men da det dog ikke er ønskeligt her at komme tilbage til de almindelige Principer i den nye Stempellov, vil jeg hellere tilraade, at man forandrer Loven saaledes, at den ikke kommer enkelte private Folk tilgode.

C. B. Nimestad: Fra den Dag, Renten blev given fri, indtil Midten af April Maaned forrige Aar var der her i Kjøbenhavn med stor Hurtighed opstaaet 160 Pantelaanekontorer, og desuden var der ikke saa faa Marchandisere, Fernfræmmere og andre saadanne Folk, der gjorde sig en Bifortjeneste ved at laane paa Pant. Renten, imod hvilken der blev ublaant, var forskjellig; men paa de Steder, vi have havt Leilighed til at undersøge — og der er blevet undersøgt i stor Stil — var den mindst 320 pCt. og gik deraf op til 650 pCt. om Aaret. Arbejderforeningen af 1860 besluttede derfor at tage Initiativet til at oprette private Laanekontorer, som kunde modarbejde dette Uvæsen, og efterat vi en Tid alene havde havt Sagen i vor Haand, samt efterat vi havde henvendt os til Indenrigsministeriet med Anmodning om, at der maatte tilstaaes Fritagelse for Stempling af de Beviser, der, naar Kontorerne bleve oprettede, skulde leveres Debitor, blev Sagen overdragen til et Aktieselskab, som efter at have samlet en Kapital af 15,000 Rd. besluttede foreløbigt at virke dermed. At Kapitalen ikke i Tidens Løb blev større, laa i Forholdene, som medførte, at der andre Steder var saamegen Anvendelse for Pengene, som derfor ikke kunde gaae til dette Siemed, især da der kun skulde gives en Rente af 4 pCt. Naar en foregaaende Taler (K. Jensen) nu har fremstillet Sagen saaledes, som om dette Laanekontor — der er endnu kun eet, men jeg haaber, at der snart skal komme eet til — ikke havde udrettet Noget, saa er dette en kolossal Vilfarelse; den ærede Rigsdagsmand maatte hellere have sagt, at han ikke vidste Noget om denne Sag, end fremkomme med en Sætning, der saa aabenbar er stridende mod al Sandhed. For det Første er der ved Oprettelsen af dette Laanekontor ud-